

«Океанський щит»: українська участь у протидії піратству

Юлія ЦИРФА

Згідно з рішенням Північноатлантичної ради НАТО альянс 17 серпня 2009 року розпочав військово-морську операцію з протидії піратству «Океанський щит», мандат котрої пізніше було продовжено до 2014 року. Її головна мета – протидія загрозам міжнародній безпеці, передусім піратству в районі Африканського рогу, Аденської затоки та узбережжя Сомалі. Згідно з даними оприлюдненого 31 січня 2013 року Щорічного звіту Генерального секретаря НАТО Андерса фог Расмуссена за 2012 рік, унаслідок проведення операції об'єднаними військовими підрозділами було не лише забезпечено безперебійну доставку гуманітарних вантажів до Сомалі, а й підвищено рівень безпеки ключових коридорів судноплавства, що дуже важливо, адже 90% світової торгівлі (23% світового ВВП) забезпечується завдяки морським перевезенням.

Ураховуючи інтенсивність відносин між нашою державою та НАТО, а також рівень участі українських військових у місіях та операціях альянсу, ще 8 червня 2011 року адміністрацією Президента України погоджено пропозиції Міністерства оборони України щодо залучення активів вітчизняних Збройних сил до операції «Океанський щит» починаючи з 2013 року (поперемінно з їхнім залученням до операції ЄС «Аталанта»).

Під час засідань Комісії Україна–НАТО та Північноатлантичної ради НАТО на рівні міністрів оборони Міністр оборони України Павло Лебедєв та Генеральний секретар альянсу Андерс фог Расмуссен 22 лютого 2013 року уклали офіційну угоду (у формі обміну листами) між Україною та Організацією Північноатлантичного договору про участь нашої держави в операції НАТО «Океанський щит». Цей документ формалізував статус України як першої країни-партнера альянсу, яка братиме участь у цій антипіратській операції, та єдиної держави-партнера НАТО, яка бере участь у всіх операціях альянсу. Нині українські військові залучені до складу Багатонаціональних сил КФОР у Косово, Міжнародних сил сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан та підрозділів антитерористичної операції НАТО «Активні зусилля».

Згідно з досягнутими домовленостями, в рамках військових заходів, передбачених партнерськими відносинами Україна–НАТО, з вересня 2013-го по січень 2014 року українські сили залучатимуться до виконання завдань операції «Океанський щит» та військово-морських тактичних завдань операції ЄС «Аталанта». Реалізація бойових завдань із протидії піратству в районі Африканського рогу забезпечуватиметься

флагманом ВМС Збройних сил України – фрегатом «Гетьман Сагайдачний» із палубним вертольотом Ка-27 та групою спеціального призначення (оглядовою командою) на борту. Відповідно до ротаційних стандартів альянсу кораблі такого класу перебувають на бойовому чергуванні від чотирьох до шести місяців. Отже, українські військові (разом із представниками ВМС Норвегії, Данії, США та Нідерландів) розпочнуть практичну діяльність у складі морської групи *SNMG1 (Standing NATO Maritime Group-1)* – Постійної військово-морської групи НАТО-1), котра під командуванням норвезького командора Хеннінга Амундсена зайняла визначені позиції в Аденській затоці в червні 2013 року.

Передбачається, що в рамках операції «Океанський щит» український фрегат виконуватиме завдання з патрулювання морських районів, супроводження цивільних і торгових суден, а також перехоплення підозрілих кораблів. Конкретні завдання, райони дислокації, організацію управління, забезпечення та порядок взаємодії сил буде визначено після надання Україні Оперативного плану операції альянсу. Проте практичне відпрацювання тактичних процедур здійснення антипіратських заходів і проходження самооцінки другого рівня Програми оцінки та зворотного зв'язку Концепції оперативних можливостей НАТО завершилися ще торік у липні під час участі «Гетьмана Сагайдачного» у спільному військово-морському багатонаціональному навчанні *Sea-Breeze-2012*.

Із сучасного військового погляду, залучення активів ВМС Збройних сил України до виконання бойових завдань із протидії піратству на морі є унікальною можливістю для вдоско-

налення підготовки українських сил і засобів до виконання завдань за призначенням у віддаленій морській зоні в умовах тісної взаємодії з ВМС інших держав. Окрім того, перспективним напрямом їхньої співпраці в рамках операції «Океанський щит» може стати інформаційна підтримка цієї кампанії через первинний національний Контактний пункт України (м. Севастополь), який наразі виконує завдання операції НАТО «Активні зусилля».

Згідно з оцінками натовських експертів, сукупна вартість заходів, спрямованих на боротьбу з морським піратством, щороку становить 7–12 млрд. доларів США. За словами Міністра оборони України Павла Лебедєва, вартість перебування українських військових у складі багатонаціональних сил альянсу в районі Африканського рогу сягне 90 млн. гривень. Відповідно до положень Річної національної програми співробітництва Україна–НАТО на 2013 рік (затвердженої Указом Президента № 371/2013 від 5 липня 2013 року), забезпечення фінансування участі підрозділів Збройних сил України в операції НАТО «Океанський щит» покладено на міністерства фінансів та економічного розвитку і торгівлі України. Крім того, розділ V документа «Правові питання» передбачає укладення й виконання відповідних технічних угод між Україною та альянсом, за допомогою яких має бути всебічно забезпечено участь національного контингенту України в цій операції.

Залучення нашої держави до тісної співпраці з НАТО дасть змогу не лише підняти рівень взаємин сторін, а й розширити їхнє контекстуальне наповнення, знівелювавши значення ідеї суто «прагматичного партнерства».

37

Піратські напади на торгові судна

